

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти
Поморська академія у Слупську «Інститут біології і наук про землю»
Вроцлавський університет, Польща,
Грайфсвальський університет (м. Грайфальд, Німеччина),
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (м. Берегове),
Факультет державної політики, Сілезький університет в Опаві (Чехія),
Національний природний парк «Гомільшанські ліси»,
ГО «Українське ентомологічне товариство»

До 300-річчя з дня народження Г. С. Сковороди

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПРИРОДНИЧА НАУКА Й ОСВІТА:
СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

22-23 вересня
(електронне видання)

Затверджено редакційно-
видавничою
радою Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди
протокол № 10 від 19.10.2022 р.

Харків – 2022

Редакційна колегія:

Бойчук Ю. Д., д. пед. н., професор, член-кореспондент НАНПУ України; Іонов І. А., д. с.-госп. н, професор, член-кореспондент НААН України; Комісова Т. Є., к.б.н., доцент, Леонтєв Д. В., д.б.н., професор; Чаплигіна А.Б. д.б.н., професорка, Маркіна Т. Ю., д.б.н., професорка; Твердохліб О. В., к.б.н., доцент; Галій А. І., к.б.н., доцент., Науменко Н.В. к.пед.н., доцент.

III Міжнародна науково-практична конференція **«Природнича наука й освіта: сучасний стан і перспективи розвитку»**, (22-23 вересня 2022 р.),збірник тез. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. – 175 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 10 від 19 жовтня 2022 р.

У збірці представлено матеріали науково-практичної конференції метою якої було обговорення і пошук розв'язання актуальних проблем та узагальнення нових теоретичних і прикладних результатів природничої науки і освіти, шляхи організації ефективного міжнародного наукового співробітництва. У представлених матеріалах висвітлено наукові і прикладні результати природничої науки і освіти, що присвячені питанням сучасної біології, спеціальної психології та педагогіки здоров'язбереження.

Для біологів, екологів, хіміків широкого профілю, фахівців у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, викладачів, аспірантів і здобувачів закладів вищої освіти

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

ФРАКТАЛЬНИЙ АНАЛІЗ СКЕЛЕТОНОВАНИХ МР ЗОБРАЖЕНЬ ЯК МЕТОД МОРФОМЕТРІЇ СТРУКТУР ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЛЮДИНИ Н.І. Мар'єнко, О.Ю. Степаненко.....	83
СЕКЦІЯ «СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ХІМІЧНОЇ НАУКИ».....	86
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОГЛИНАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ ТЕРМОРОЗШИРЕНОГО ГРАФІТУ НА НАФТУ ТА НАФТОПРОДУКТИ Ю.В. Гребельна ¹ , М.Т. Картель, Ю.І. Семенцов, В.С. Толмачова, О.А. Чернюк	86
ЗАСТОСУВАННЯ РІС МІКРОКОНТРОЛЕРІВ У STEM-ПРОЄКТАХ Винник О.Ф., Грановська Т.Я., Назаренко О.А.	89
СЕКЦІЯ «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ».....	93
DISCIPLINES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS THAT FORM VALEOLOGICAL COMPETENCE A.S. Shevchenko, V.V. Shevchenko.....	93
STRESS DISORDERS IN CHILDREN AGAINST THE BACKDROP OF MILITARY CONFLICT IN UKRAINE Тунуныка L.N., Nikolchenk A.Yu., Nikolchenko M.A.	95
МЕХАНІЗМИ ЕНЕРГОІНФОРМАЦІЙНОГО ОБМІНУ СИСТЕМИ «ЛЮДИНА – НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ», «ЛЮДИНА - ВСЕСВІТ» М.С. Гончаренко, Н.В. Науменко.....	97
ГІПОКСИЧНІ ПРОБИ РЕСПІРАТОРНОЇ СИСТЕМИ У МОЛОДІ С.М. Коц, В.П. Коц	101
ВПЛИВ ONLINE НАВЧАННЯ НА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ СТАН ТА СПОСІБ ЖИТТЯ УЧНІВ Н.В. Лебединець, Т.В. Головка	103
ОСОБЛИВОСТІ ВМІСТУ НЕЙРОТРОФІЧНИХ ФАКТОРІВ У ХВОРИХ НА ВІДДАЛЕНІ НАСЛІДКИ ЛЕГКОЇ ЗАКРИТОЇ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТРАВМИ Є.В. Лекомцева	106
ОБІЗНАНІСТЬ ЩОДО ВПЛИВУ НА СОН Д.В. Неко, В.П.Коц, С.М. Коц.....	109
СЕКЦІЯ «КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ».....	112
ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ НАВЧАННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗПР А.В.Безручко, А.І.Галій.....	112
ВИВЧЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО СІМ'Ю У ВИХОВАНЦІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ Т.І.Валько.....	114
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З СИНДРОМОМ ДЕФЦИТУ УВАГИ ТА ГІПЕРАКТИВНОСТЮ О. І. Клименко ...	115
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ (СИНДРОМ ДАУНА) ЗАСОБАМИ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ С.М. Заозьорова	118
АНАЛІЗ РІВНІВ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ШКОЛЯРІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В.Є. Коваленко.....	120

phasing and logic), detached, has a healing effect (facilitates the process of expressing, understanding and manifesting hidden emotions, problems and conflicts).

Thus, these methods were effective for improving the psychological state of the victims, since they lead precisely to a rethinking of the events that have occurred and to strengthening the mechanisms of adaptation.reference

References

1. Ershova I.B., Glushko Yu.V. The impact of living conditions on the health of primary school children in the zone of military conflict. *Pediatric Journal* // 2019.- Vol.22,N6.- P.373-379.
2. Arsakhanova G.A. Formation of the ability to implement anti-stress actions Management of education: theory and practice / *Education Management Review*.- 2021.-Vol. 11, №3.- P. 228-236
3. Dobryakov I.V., Nikolskaya I.M. Methods of providing crisis psychological assistance to children with post-traumatic stress disorders within the Dobryakov-Nikolskaya rehabilitation model // *Journal. Neurology and Psychiatry* – 2012. – №1
4. Malkina-Pykh I.G. Psychological assistance in crisis situations - М. : Eksmo Publishing House, 2005. - (Reference book of a practical psychologist).
5. Tsutsieva Zh.Ch. Phenomenology, psychodiagnostics and psychological correction of post-traumatic stress disorders in children - victims of a terrorist act: features, psychodiagnostics and correction // *Bulletin of psychotherapy*.- 2009. - Vol.37.- P.84-90.
6. Bryazgunov I.P. Post-traumatic stress disorder in children and adolescents. *Medpraktika-M*, 2008. 144 p.

УДК 502.1

**МЕХАНІЗМИ ЕНЕРГОІНФОРМАЦІЙНОГО ОБМІНУ СИСТЕМИ
«ЛЮДИНА – НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ», «ЛЮДИНА - ВСЕСВІТ»
М.С. Гончаренко, Н.В. Науменко**

*Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
mgoncharenko08@gmail.com*

**MECHANISMS OF ENERGY-INFORMATION EXCHANGE SYSTEM
"MAN - ENVIRONMENT", "MAN - UNIVERSE"
M. Goncharenko, N. Naumenko**

Annotation. In the theses the problem of functioning of the human body at the level of the environment and at the level of the Universe is considered; the theory of interaction of wave processes is analyzed as a basis for understanding the essence of interaction of a human with the environment; the importance of unifying the content of education based on the synergistic approach, as a basis for the formation of a modern world view of the Ukrainian population based on health preservation is revealed.

Key words. Human health, environment, synergetic approach, health-preservation, education.

В основі розуміння взаємодії людини з навколишнім середовищем лежить теорія взаємодії хвильових процесів. Шари енергії різної щільності являють собою енергетичні поля, що породжують хвилі різної частоти вібрацій.

Хвильові процеси характеризуються довжиною, частотою, формою, періодом. На рівні цілісної системи організму, всі складові його – електромагнітні та енергетичні поля, становлять тонкі енергетичні тіла. Сумарний процес функціонування організму

людини представляє цикл взаємодії хвильових та корпускулярних властивостей матерії у просторі-часі, тобто взаємодія тонкого і фізичного плану з навколишнім середовищем.

На кожному рівні функціонування матерії – інформаційному, енергетичному, матеріальному, існують свої рівні організації матерії, та, відповідно, свої закономірності.

Кожний орган і кожна клітина володіє своїми специфічними характеристиками цих коливань (формою, видом, а також частотою). У випадку, коли існуючий в організмі механізм саморегулювання та оздоровлення не в змозі деструктурувати чужорідні впливи – виникає захворювання.

Зміщення в частотному діапазоні може відбуватися як у бік високих частот, так і у бік низьких частот, що залежить від хвильового спектру впливаючих факторів навколишнього середовища та емоційного стану людини.

Частоти вібрацій тіла та органів людини.

Сукупна частота вібрацій тіла та органів людини залежить від багатьох факторів:

- від стану організму, від якості їжі;
- шкідливих звичок, дотримання гігієни;
- зв'язку з навколишньою природою, клімату, пори року;
- від якості почуттів, чистота думок та інших факторів.

Якщо декілька об'єктів близькі своїми частотами вібрацій, вони резонують та посилюють вібрації один одного, з'являється синергетичний ефект, тобто кожний об'єкт отримує додаткову енергію взаємодії.

Якщо об'єкти мають несумісні частоти, то об'єкт з більшою енергією може придавити вібрації слабкого об'єкта. В радіотехніці це має назву «явище захвату». А в організмі людини саме так розвивається хвороба при впливі патогенних факторів.

Наше життя та здоров'я залежать від того, як ми вміємо «вибирати» корисні для нас вібрації, резонувати на співзвучних нам частотах Всесвіту та відштовхувати від себе шкідливі вібрації.

Дослідження частот частин тіла людини за допомогою сучасних приладів спектрального аналізу (дослідження доктора Роберта Беккера) надають наступні дані:

1. Середня частота організму людини у денну годину 62-68 МГц;
2. частота частин тіла здорової людини в діапазоні 62-78 МГц – якщо частота спадає, це означає, що імунна система зазнала збитків;
3. основна частота мозку може бути в рамках 80-82 МГц;
4. діапазон частот мозку 70-92 МГц;
5. нормальна частота мозку 72 МГц;
6. частота частин тіла людини – від шиї вгору лежить у діапазоні 72-78 МГц;
7. частота частин тіла людини – від шиї вниз лежить у діапазоні 60-68 МГц;
8. частота щитоподібної залози та парашитоподібних залоз 62-68 МГц;
9. частота вилочкової залози 65-68 МГц;
10. частота серця 67-70 МГц;
11. частота легень 58-65 МГц;
12. частота печінки 55-60 МГц;
13. частота підшлункової залози 60-80 МГц;
14. частота кісток 43 МГц. При такій частоті кістки не мають свого Імунітету, не дивлячись на свою твердість. Їх захищають м'які тканини з більш високою власною частотою.

Застуда і грип починається у людини, якщо частота знижується до 57-60 МГц. Якщо частота падає нижче 58 МГц – настає будь-яка хвороба в залежності від її патогенного джерела. Грибкові інфекції розростаються при падінні частоти нижче 55

МГц. Сприйнятливість до раку настає при частоті 42 МГц. Падіння частоти до 25 МГц - колапс, смерть.

Слід вживати особливих засобів захисту проти появи звукових коливань з наступними частотами, тому як співпадіння частот призводить до виникнення резонансу:

- 20-30 Гц (резонанс голови);
- 40-100 Гц (резонанс очей);
- 0,5-13 Гц (резонанс вестибулярного апарату);
- 4-6 Гц (резонанс серця);
- 2-3 Гц (резонанс шлунку);
- 2-4 Гц (резонанс кишківника);
- 6-8 Гц (резонанс нирок);
- 2-5 Гц (резонанс рук);

Коли ж виникають руйнівні вібрації? Виявляється, вони з'являються у людини в результаті дій її негативних особистісних якостей або емоцій:

- горе дає вібрації від 0,1 до 2 Гц;
- страх – від 0,2 до 2,2 Гц;
- образа – від 0,6 до 3,3 Гц;
- роздратованість – від 0,9 до 3,8 Гц;
- обурення – від 0,6 до 1,9 Гц;
- самоть – дає вібрації максимально 2,8 Гц;
- запальність (гнівливість) - 0,9 Гц;

«о

- спалах люті 0,5 Гц;
- гнів - 1,4 Гц;
- гординя 0,8 Гц;
- гордість – 3,1 Гц;
- зневага – 1,5 Гц;
- перевага – 1,9 Гц;
- жалість – 3 Гц;

Якщо людина живе почуттями, то вона має зовсім інші вібрації – відповідність – від 38 Гц і вище.

Розглядаючи особливості ментального тіла людини, майбутній учитель основ здоров'я повинен пам'ятати, що матеріальною складовою ментального тіла є знання окремої людини, тобто знання, які отримані як в процесі життя, так і дані їй від Бога, всередині її – ті, які вона принесла з собою і які вона повинна розкривати в собі та віддавати людям.

Чутливою складовою ментального тіла будуть наші збагачення попереднім досвідом, думки, що йдуть. Навколо нас існує велика кількість думкоформ. Ми постійно беремо цю інформацію, вона торкається матеріальної складової ментального тіла.

Якщо виникають при спілкуванні з навколишнім світом думки, які відповідають уже існуючим поняттям, знанням, то людина всі необхідні думкообрази засновує на наявному багажі. Але якщо виникає думка, що не знаходить резонанса в попередніх знаннях, то людина або відкине її як сумнівну, або візьме на озброєння для переоцінки власних знань. Другий варіант розвиває наше ментальне тіло.

Розумовою складовою ментального тіла є результат виявлення думок людини на тлі її знань.

Для того, щоб допомогти страждаючому вирватися з «*circulus vituosus*» (зачарованого кола), необхідно пройти наступні етапи:

1. Розширення й очищення свідомості.

«Пам'ятайте, що можливості знаходяться навколо вас, але тільки коли свідомість

піймає їх, вони візьмуть форму». «Вирішити проблему життя можна тільки розширенням свідомості».

2. Очищення думок.

«Той, хто думає про хвороби або про них любить говорити – буде хворіти. Думка – це сила, це енергія, що має тенденцію породжувати наслідки». Реріх писала: «Твої думки – це твої діти. Кожну з них ти повинен зробити прекрасною половиною людства. Намагайся свої думки тримати в абсолютній чистоті та багато думати про те, що ти можеш внести для поліпшення життя людей і для полегшення їхніх страждань».

3. Виховання серця.

Медицина Тибету стверджує, що «серце – цар органів, опора життя, опора віку, тобто від стану серця залежить тривалість життя і стан духу».

Духовно розвинена людина являє собою особистість з високим рівнем самоконтролю, що володіє саморегуляцією своїх тілесних відчуттів, думок і станів, це особистість, яка здатна до самопрограмування.

Самоконтроль допомагає точно знати, що з тобою відбувається, а саморегуляція допомагає виправити те, що в твоєму стані тебе не влаштовує: настрої, спрямованість думок або здоров'я в цілому.

Самопрограмування передбачає високий рівень самоконтролю та саморегуляції.

Самоконтроль – це вміння чітко відстежувати свій стан і свою реакцію на взаємодію з навколишнім середовищем. Високий рівень самоконтролю спостерігається, якщо людина виробляє в собі вміння не допускати виникнення вібрацій (станів) страху, агресії. Досягається стан високого рівня самоконтролю набуттям навичок високої сенсорної чутливості, відчуттям перебігу енергії по каналах, нормалізації їх потоку.

Задача управління здоров'ям на рівні думки цілком здійсненна. Але для цього необхідні бажання, терпіння і знання прийомів відповідних методів оздоровлення.

Процес цей має певну стадійність: спочатку це – контроль емоцій, далі – контроль мислення. На третьому етапі самоконтроль здійснюється підключенням свідомості, душі та духу, гармонійна взаємодія яких досягається з освоєнням цілеспрямованих духовних практик і забезпечує організму стан здоров'я. В подальшому людина практично автоматично вирішує поставлені перед нею завдання.

Завершуючи виклад цього матеріалу слід зробити наступні узагальнення:

1. Низький рівень культури здоров'я класичного періоду розвитку суспільства і низький рівень мети і умов життя населення України призвели до погіршення його стану здоров'я, зростання захворюваності і смертності.

2. Уніфікація змісту освіти на основі синергетичного підходу: зміна світогляду, вступ в новий еволюційний етап системно-синергетичного розвитку світу і людини, забезпечує новий напрямок розвитку суспільства і, відповідно, педагогіки.

3. Зміна змісту освіти на синергетичних засадах призвела до гармонізації відносин системи «природа - людина», «людина - довкілля».

4. Синергетичні підходи до зміни змісту і методів навчання системи освіти сприяли формуванню сучасного світогляду населення України та формуванню здоров'язберігаючої освіти.

5. Поетапне здійснення перерахованих кроків розвитку українського суспільства на принципах синергетичного підходу сприяє розробці та розвитку нової педагогічної синергетики, і формуванню підготовки нових фахівців – вчителів основ здоров'я.

Список використаних джерел

1. Гончаренко М. С. Теоретико-методологічні аспекти підготовки майбутнього вчителя основ здоров'я на засадах синергетичного підходу //: монографія. – Харків. - 2019